

Категорія справи № 917/523/20: **Господарські справи (до 01.01.2019)**; **Майнові спори; Розрахунки за продукцію, товари, послуги; Інші розрахунки за продукцією.**

Надіслано судом: **10.06.2020**. Зареєстровано: **10.06.2020**. Оприлюднено: **11.06.2020**.

Дата набрання законної сили: **07.08.2020**

Номер судового провадження: **не визначено**

ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

36000, м. Полтава, вул. Зігінна, 1, тел. (0532) 610-421, факс (05322) 2-18-60, E-mail inbox@pl.arbitr.gov.ua

РІШЕННЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

09.06.2020 **Справа № 917/523/20**

Господарський суд **Полтавської області** у складі судді **Мацко О.С.**, розглянувши після виходу з відпустки у спрощеному позовному провадженні матеріали справи

за **позовною заявою** Товариства з обмеженою відповідальністю «Мотто Кард», 01042, м. Київ, 6-р. Марії Приймаченко, буд. 1/27,

до Комунального підприємства «Міськєвітло» Кременчуцької міської ради, 39623, Полтавська обл., м. Кременчук, проспект Свободи, буд. 150,

про стягнення 134 299,38 грн.

Представники сторін: не викликалися

Суть спору:

Розглядається позовна заява Товариства з обмеженою відповідальністю «Мотто Кард» до Комунального підприємства «Міськєвітло» Кременчуцької міської ради про стягнення 134 299,38 грн., з яких 112 100,00 грн. - заборгованість за договором про закупівлю паливно-мастильних матеріалів № МК-000813 від 19.08.2019 р., 18 862,47 грн. - пеня, 1 346,75 грн. - інфляційні втрати, 1 990,16 грн. - 3% річних.

Ухвалою господарського суду Полтавської області від 01.04.2020 р. прийнято позовну заяву до розгляду та відкрито провадження у даній справі; розгляд справи вирішено здійснювати в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи за наявними в справі матеріалами.

27.04.2020 року відповідач звернувся до суду із клопотанням № 01-05/240 від 23.04.2020 р. (вх. № 4684 від 27.04.2020 р.), у якій повідомив про необхідність надання усних поясень та просив провести розгляд справи у судовому засіданні з повідомленням сторін.

Ухвалою від 28.04.2020 р. в задоволенні вказаного клопотання відповідача судом відмовлено.

Аргументи учасників справи:

Викладені в позовній заяві вимоги позивач обгрунтовує тим, що відповідач не в повному обсязі виконав оплату за товар у строк, визначений договором про закупівлю паливно-мастильних матеріалів № МК-000813 від 19.08.2019 р., чим порушив умови господарського зобов'язання, встановлені зазначеним договором та законом.

Відповідач у відзиві № 01-05/239 від 23.04.2020 р. (вх. № 4669 від 27.04.2020 р.) заперечує проти стягнення пені, інфляційних та 3% річних за прострочення здійснення розрахунків за договором № МК-000813 від 19.08.2019 р., стверджуючи про встановлену договором можливість відстрочки платежу до кінця поточного року, а також про відсутність у договорі умов щодо нарахування штрафних санкцій за його порушення. Також у вказаному відзиві КП «Міськєвітло» повідомило, що листом № 01-05/541 від 03.10.2019 р. відповідач повідомив позивача про порушення останнім умов договору в частині якості товару, а листом № 01-05/230 від 14.04.2020 р. повернув позивачу невикористані бланки-дозволи на 1320 л. бензину А-92 та 1540 л. дизельного пального на загальну суму 69 748,80 грн. Крім того, в обгрунтування своїх заперечень по справі відповідач стверджує, що заборгованість за договором № МК-000813 від 19.08.2019 р. виникла у зв'язку з несвочасним фінансуванням з боку розпорядника коштів, що свідчить, зокрема, про наявність підстав для зменшення належних до сплати штрафних санкцій, а у прохальній частині відзиву просить відмовити в задоволенні позову Товариства з обмеженою відповідальністю «Мотто Кард» в повному обсязі (відзив на позов - а.с. 27-30).

У відповіді на відзив № 08-05/20-08 від 08.05.2020 р. (вх. № 5262 від 15.05.2020 р.) позивач наполягає на задоволенні позовних вимог у повному розмірі, посилаючись на відсутність у договорі № МК-000813 від 19.08.2019 р. положень щодо можливості відстрочки платежу до кінця поточного року, а також на визнання відповідачем заявленої до стягнення суми заборгованості шляхом підготовки ки до підписання додаткової угоди № 2 до договору № МК-000813 від 19.08.2019 р. Крім того, позивач стверджує, що посилання відповідача на порушення Товариством з обмеженою відповідальністю «Мотто Кард» умов договору в частині якості товару не відповідають дійсності, оскільки спростовуються відсутністю документів незалежної експертизи щодо якості пального, а посилання на відсутність фінансування не звільняє від відповідальності за порушення зобов'язання (відповідь на відзив, а.с. 53-55).

Виклад обставин справи, встановлених судом:

19.08.2019 року між Товариством з обмеженою відповідальністю «Мотто Кард» та Комунальним підприємством «Міськєвітло» Кременчуцької міської ради укладено договір про закупівлю паливно-мастильних матеріалів № МК-000813 (а.с. 9-13).

Відповідно до п. 1 вказаного договору Продавець (ТОВ «Мотто Кард») зобов'язувався до 31 грудня 2019 року поставляти Покупцєві (КП «Міськєвітло» Кременчуцької міської ради) товар код за ДК 021:2015 - 09130000-9 Нафта і дистилати, а Покупець - прийняти і оплатити такий товар.

Пунктом 5.1 договору визначено, що поставка товару здійснюється у вигляді бланків-дозволів (талонів) за адресою Покупця, отримання пального відбувається на АЗС Продавця в м. Кременчугі та Кременчуцькому районі Полтавської області.

На виконання зазначених норм договору № МК-000813 від 19.08.2019 р. позивач передав у власність відповідача бланки-дозволи (картки на пальне, скетч-картки, талони) для отримання паливно-мастильних матеріалів на загальну суму 122 100,00 грн., що підтверджується видатковою накладною № 2328 від 21.08.2019 р. (а.с. 15-16).

Згідно з п. 4.1 договору № МК-000813 від 19.08.2019 р. розрахунки за цим договором здійснюються шляхом перерахування коштів Покупцем на розрахунковий рахунок Продавця по факту отримання товару, з можливістю відстрочки платежу до кінця поточного місяця.

Позивач вказує, що відповідач в порушення умов договору за отриманий товар розрахував частково, з огляду на що заявив до стягнення з відповідача 134 299,38 грн., з яких 112 100,00 грн. - заборгованість за договором про закупівлю паливно-мастильних матеріалів № МК-000813 від 19.08.2019 р., 18 862,47 грн. - пеня, 1 346,75 грн. - інфляційні втрати, 1 990,16 грн. - 3% річних.

Перелік доказів, якими позивач обгрунтовує наявність обставин, що є предметом доказування у даній справі: договір про закупівлю паливно-мастильних матеріалів № МК-000813 від 19.08.2019 р., додаткова угода № 2 до договору № МК-000813 від 19.08.2019 р., видаткова накладна № 2328 від 21.08.2019 р., платіжне доручення № 560 від 11.12.2019 р. та ін.

Перелік доказів, якими відповідач обгрунтовує заперечення проти позову: Реєстр бюджетних фінансових зобов'язань розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів № 117 лист № 01-05/211 від 03.04.2020 р., лист № 01-05/230 від 14.04.2020 р., статут.

Оцінка аргументів учасників справи з посиланням на норми права, якими керувався суд:

Відповідно ст. 712 Цивільного Кодексу України за договором поставки продавець (постачальник), який здійснює підприємницьку діяльність, зобов'язується передати у встановлений строк (строки) товар у власність покупця для використання його у підприємницькій діяльності або в інших цілях, не пов'язаних з особистим, сімейним, домашнім або іншим подібним використанням, а покупець зобов'язується прийняти товар і сплатити за нього певну грошову суму.

До договору поставки застосовуються загальні положення про купівлю-продаж, якщо інше не встановлено договором, законом або не випливає з характеру відносин сторін.

Згідно зі ст. 692 ЦК України покупець зобов'язаний оплатити товар після його прийняття або прийняття товаророзпорядчих документів на нього, якщо договором або актами цивільного законодавства не встановлений інший строк оплати товару. Покупець зобов'язаний сплатити продавцеві повну ціну переданого товару.

Як вбачається з матеріалів справи, позивач належним чином та в повному обсязі виконав зобов'язання за договором № МК-000813 від 19.08.2019 р. щодо здійснення поставки товару. Так, судом досліджено видаткову накладну № 2328 від 21.08.2019 р. та встановлено, що вона має всі необхідні реквізити, підписана сторонами та скріплена печатками, тож приймається судом у якості належного доказу виконання позивачем умов договору № МК-000813 від 19.08.2019 р. Відповідач в порушення прийнятих на себе зобов'язань за вказаним Договором та приписів цивільного законодавства України за отриманий товар розрахувався з порушенням строків, встановлених вищезазначеним договором.

Так, згідно з платіжним дорученням № 560 від 11.12.2019 р. (а.с. 18) відповідачем було частково сплачено заборгованість за товар, поставлений за договором № МК-000813 від 19.08.2019 р. в розмірі 10 000,00 грн.

Враховуючи викладене, позовні вимоги щодо стягнення з відповідача 112 100,00 грн. заборгованості за договором про закупівлю паливно-мастильних матеріалів № МК-000813 від 19.08.2019 р. підтверджені документально та нормами матеріального права, а тому в цій частині підлягають задоволенню.

При цьому, судом не приймаються посилання відповідача на відмову останнього від зобов'язань по договору № МК-000813 від 19.08.2019 р. у зв'язку з порушенням позивачем умов договору в частині якості товару з огляду на наступне:

Статтею 629 Цивільного кодексу України, встановлено, що договір є обов'язковим для виконання сторонами. У відповідності до вимог ст. ст. 525, 526 Цивільного кодексу України, ст. 193 Господарського кодексу України зобов'язання повинні виконуватися належним чином та в установлений строк, одностороння відмова від виконання зобов'язання не допускається. Якщо у зобов'язанні встановлений строк (термін) його виконання, то воно підлягає виконанню у цей строк (термін) (ст. 530 Цивільного кодексу України).

Крім того, пунктом 2.1 договору № МК-000813 від 19.08.2019 р. визначено, що якість товару, котрий передається (відпускається) Продавцем Покупцєві, повинна відповідати ДСТУ (ТУ) виробника, діючим в Україні нормам та посвідчується сертифікатами відповідності (паспортами якості), дійсними на момент закупівлі товару, копії яких Покупець має право вимагати безпосередньо під час отримання кожної партії товару.

Згідно з п. 2.3 договору у разі пред'явлення претензії Покупцем по якості партії товару, покупець на протязі трьох робочих днів з моменту надання такої претензії Продавцю з метою проведення аналізу якості товару має право звернутися до незалежної лабораторії, надавши для аналізу зразки партії товару. Цим пунктом Покупець та Продавець підтверджують свою згоду з результатом аналізу якості товару, проведеного незалежною лабораторією. У разі підтвердження незалежною лабораторією невідповідності якості товару, Продавець зобов'язаний протягом 3 днів надати товар відповідної якості за власний рахунок, з виплатою штрафів за затримку у поставці товару згідно, якщо таке має місце. У разі підтвердження незалежною лабораторією відповідності якості товару, претензія Покупця розгляду не підлягає.

Висновків незалежної лабораторії щодо якості товару, поставленого за договором № МК-000813 від 19.08.2019 р., як і доказів звернення до лабораторії з метою проведення відповідного аналізу, відповідачем до суду надано не було.

Крім того, в матеріалах справи відсутні докази направлення Товариству з обмеженою відповідальністю «Мотто Кард» листа № 01-05/230 від 14.04.2020 р., а тому твердження відповідача про повернення позивачу невикористаних бланків-дозволів на 1320 л. бензину А-92 та 1540 л. дизельного пального на загальну суму 69 748,80 грн. не підтверджені встановленими законом засобами доказування.

Відповідно до п. 2 ст. 625 Цивільного кодексу України боржник, який прострочив виконання грошового зобов'язання, на вимогу кредитора зобов'язаний сплатити суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом.

З посиланням на вказану норму закону позивачем приведено розрахунок інфляційних в розмірі 1 346,75 грн. та відсотків річних - в розмірі 1 990,16 грн. (розрахунок в матеріалах справи, а.с. 3).

Здійснивши перевірку наданого позивачем розрахунку позовних вимог щодо стягнення з відповідача інфляційних втрат, суд дійшов висновку, що вимоги позивача в цій частині є правомірними та підлягають задоволенню.

Водночас, згідно зі ст. 253 Цивільного кодексу України перебіг строку починається з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язано його початок.

З урахуванням вказаної норми, суд здійснив перерахунок розміру відсотків річних за прострочення здійснення оплати за товар за договором про закупівлю паливно-мастильних матеріалів № МК-000813 від 19.08.2019 р. за період з 22.08.2019 р. по 23.03.2020 р. та дійшов висновку про задоволення вказаних вимог позивача в сумі 1 978,86 грн. (розрахунок - в матеріалах справи, а.с.64).

Щодо позовних вимог Товариства з обмеженою відповідальністю «Мотто Кард» в частині стягнення з Комунального підприємства «Міськєвітло» Кременчуцької міської ради пені за несвочасне виконання грошових зобов'язань за договором про закупівлю паливно-мастильних матеріалів № МК-000813 від 19.08.2019 р., суд зазначає наступне.

Згідно з положеннями ст. 549 ЦК України неустойкою (штрафом, пенею) є грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторіві у разі порушення боржником зобов'язання.

Пенею є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми несвочасно виконаного грошового зобов'язання за кожен день прострочення виконання.

Згідно з ч. 1, 2 ст. 551 ЦК України предметом неустойки може бути грошова сума, рухоме і нерухоме майно.

Чинне законодавство поділяє неустойку на законну і договірну. Необхідною умовою виникнення права на неустойку є визначення у законі чи у договорі управненої та зобов'язаної сторони, виду правопорушення, за вчинення якого неустойка стягується, і конкретний її розмір.

За приписами ст. 1 Закону України «Про відповідальність за несвочасне виконання грошових зобов'язань» платники грошових коштів сплачують на користь одержувачів цих коштів за прострочку платежу пеню в розмірі, що встановлюється за згодою сторін.

Отже, в тому випадку, коли правочин не містить в собі умов щодо підстав та розміру нарахування пені, сума пені може бути стягнута лише в разі, якщо обов'язок та умови її сплати визначено певним законодавчим актом.

Дані висновки містяться у постанові Верховного Суду від 20.06.2018 р. у справі № 904/5922/17, що відповідно до ч. 4 ст. 236 ГПК України має враховуватись судами при виборі і застосуванні норм права до спірних правовідносин.

Однак, договором про закупівлю паливно-мастильних матеріалів № МК-000813 від 19.08.2019 р. не встановлено відповідальності у вигляді пені за порушення виконання зобов'язання з оплати поставленого товару. Чинне законодавством України не містить обов'язку щодо сплати пені за порушення зобов'язань, визначених вищезазначеним договором.

Таким чином, оскільки сторони не досягли письмової домовленості щодо нарахування пені за несвочасне виконання зобов'язання зі сплати вартості поставленого товару за договором № МК-000813 від 19.08.2019 р., вимоги позивача у даній частині є безпідставними.

Як зазначено вище, відповідач у відзиві № 01-05/239 від 23.04.2020 р. (вх. № 4669 від 27.04.2020 р.) заперечує проти стягнення пені, інфляційних та 3% річних за прострочення здійснення розрахунків за договором № МК-000813 від 19.08.2019 р., стверджуючи про встановлену договором можливість відстрочки платежу до кінця поточного року.

Однак, як встановлено судом, у договорі про закупівлю паливно-мастильних матеріалів № МК-000813 від 19.08.2019 р. відсутня норма щодо можливості відстрочки платежу за отриманий товар до кінця поточного року.

Натомість, згідно з п. 4.1 вказаного договору розрахунки здійснюються шляхом перерахування коштів Покупцем на розрахунковий рахунок продавця по факту отримання товару, **зможливістю відстрочки платежу до кінця поточного місяця.**

Докази звернення відповідача до позивача щодо відстрочки платежу за отриманий товар до кінця поточного місяця та узгодження такої відстрочки в матеріалах справи відсутні.

При цьому, підстави для відмови в задоволенні позову ТОВ «Мотто Кард» в повному обсязі, як на тому наполягав відповідач у прохальній частині відзиву, відсутні з огляду на наступне:

В рішеннях Європейського суду з прав людини від 18.10.2005 у справі "Терем ЛТД, Четчєкін та Оліус проти України" та від 30.11.2004 у справі "Бакалов проти України" зазначено, що відсутність бюджетного фінансування (бюджетних коштів) не є підставою для звільнення від відповідальності за порушення зобов'язання. Відповідно до положень статті 17 Закону України "Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини" суди застосовують при розгляді справ Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та практику Суду як джерело права.

Аналогічних висновків дійшов Верховний Суд у постановах від 15.10.2019 року у справі № 925/998/18 та від 16.09.2019 р. у справі № 921/254/18, від 13.02.2020р. у справі №925/49/19, від 03.04.2018р. у справі №908/1076/17 і ін. При цьому судом враховуються приписи статей 525,526, 617 ЦК України, ст.193,218 ГК України щодо обов'язку належного виконання зобов'язання та відсутності підстав для звільнення від відповідальності у разі, зокрема, відсутності у боржника необхідних коштів. Включення до договору відповідної умови (п.4.2,4.3 договору) не змінює висновків суду з цього питання (див. постанову ВС від 13.02.2020р. у справі №925/49/19).

Судочинство у господарських судах здійснюється на засадах змагальності. Кожна сторона повинна довести обставини, які мають значення для справи і на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень (ст. 13 ГПК України). Кожна сторона несе ризик настання наслідків, пов'язаних з винищенням чи невчиненням нею процесуальних дій. Наявність обставин, на яку сторона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, вважається доведеною, якщо докази, надані на підтвердження такої обставини, є більш вірогідними, ніж докази, надані на її спростування. Питання про вірогідність доказів для встановлення обставин, що мають значення для справи, суд вирішує відповідно до свого внутрішнього переконання (ст.79 ГПК України). У даному випадку суд, на підставі матеріалів справи, з урахуванням доводів позивача та заперечень відповідача, дійшов до висновку про часткове задоволення позовних вимог.

Вирішуючи питання розподілу судових витрат, суд виходив із наступного.

Згідно з п. 2 ч. 1 ст. 129 ГПК України судовий збір у спорах, що виникають при виконанні договорів та з інших підстав покладається на сторони пропорційно розміру задоволених позовних вимог.

З огляду на викладене, судові витрати по сплаті судового збору покладаються на відповідача в сумі 1 806,60 грн.

Керуючись ст.ст. 129, 232, 233, 237, 238, 252 ГПК України, суд -

ВИРІШІВ :

1. Позов задовольнити частково.

2. Стягнути з Комунального підприємства «Міськєвітло» Кременчуцької міської ради, 39623, Полтавська обл., м. Кременчук, проспект Свободи, буд. 150, код ЄДРПОУ 03338136) на користь Товариства з обмеженою відповідальністю «Мотто Кард», 01042, м. Київ, 6-р. Марії Приймаченко, буд. 1/27, код ЄДРПОУ 39711536) - 115 425,61 грн., з яких 112 100,00 грн. - основна заборгованість за договором про закупівлю паливно-мастильних матеріалів № МК-000813 від 19.08.2019 р., 1 346,75 грн. - інфляційні втрати, 1 978,86 грн. - 3% річних; 1 806,60 грн. судового збору;

3. Видати наказ з набранням чинності цим рішенням.

4. В іншій частині позову - відмовити.

Рішення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови суду апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду (ч.1,2 ст.241 ГПК України). Апеляційна скарга на рішення суду подається протягом двадцяти днів з дня його проголошення. Якщо у судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду, або у разі розгляду справи без повідомлення (визлику) учасників справи, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення. Згідно ст.257 ГПК України, апеляційна скарга подається безпосередньо до суду апеляційної інстанції. Відповідно до п.17.5 Перехідних положень ГПК України, до дня початку функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи апеляційні та касаційні скарги подаються учасниками справи до або через відповідні суди, а матеріали справ втребовуються та надсилаються судами за правилами, що діяли до набрання чинності цією редакцією Кодексу.

Строки, визначені статтями 46, 157, 195, 229, 256, 260, 288, 295, 306, 321, 341, 346, 349 ГПК України, інші процесуальні строки щодо зміни предмета або підстав позову, збільшення або зменшення розміру позовних вимог, апеляційного оскарження, залишення апеляційної скарги без руку, повернення апеляційної скарги, подання заяви про скасування судового наказу, розкладу справи по суті, строки, на які зупиняється провадження, подання заяви про перегляд судових рішень за новоявленими або виключними обставинами, звернення зі скарою, оскарження рішення третейського суду, судового розгляду справи, касаційного оскарження, подання відзиву, а також строк, який встановлює суд у своєму рішенні, обчислюються з урахуванням п. 4 Прикінцевих положень Господарського процесуального кодексу України.

Повне рішення складено 09.06.2020 р.

Суддя **О.С. Мацко**